

עין משפט
גד מצוה

ה א מיי פייט מהלכות אקורי ביאה הג' יא סגד לאוין קהל קבד טור שיע אהיע סי' ז סעיף כב וסומן ב סעיף ג:
ו ב מיי פיי"ו שס ה' ה:

»

תוספות ישנים

א) וי"ל דהא לא קשה מיד דאי ליתא לדרב דימי אין לתפוך לימני בדפרישית דהא לא הוה קמ"ל רבותא [ובין] דפשיטא דהיכא דהאחד ישראל והאחד מזרי הין אחר פסולן אבל פריך שפיר תלמודא דאם איתא לדרב דימי הוי"ל למימני מזרי שני שנשא שמי מזריות וכו' ולאשמעינן רבותא דהיכא נמי שהאשם והאשה פסולים הן אחר הפסול יותר דזה לא שמעינן: ובאי כשרה כשרה לכהונה. פי' כהנת וקרי לה כשרה משום דמגוה לכהן לישא כהנת כדאמרי' בפרק ואלו עובדין (פסחים מט.) : לכל עונשין בלאוין קאמר בדמנות עשה אינן שוין שהרי מלות עשה שהומן גרמא נשים פטורות :

פרד:

וכי תימא קסבר האי תנא דנישואין הראשונים מפילין. תימה דבכה"ג לא אמרינן בשום דוכתא נישואין מפילין דלהחמיר הוא דאמר הכי לאסור כנס ואח"כ גירש בפ"ד אחין (לעיל ז:) אבל להקל לא אשכחן ועוד דאפי' לאחר מיתה אמרי' בהערל (לעיל עט:) כשנפלה לו ואח"כ נפצע דחיל איסור פליעה

וי"ל דנלאו הכי פריך לה מגופה:

אי נסוב כי אורחיהו מותרות.

בבעליהן ואסורות ליבמיהן.

לא שנשא שני שניה ושלישי שלישיה דא"כ שמהין מותרות לבעליהן וליבמיהן דהא קסבר דקהל גרים לא אקרי קהל כדקאמר מותרות לאלו ולאלו גיורות אלא בן השנייה שהוא שלישי נשא ישראלית והיינו כי אורחיהו שהוא מותר בה וארי' דאסורות ליבמיהן לא קאי אתרווייהו דאשת שני שהיא שנייה מותרת ליבמה דקהל גרים לא איקרי קהל ומשום אשת שלישי שהיא ישראלית נקט אסורות ליבמיהן וכן הא דקאמר אי אפוך מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן נמי לא קאי אלא אאשת מזרי שני שנשא ישראלית ומשום הכי נקט כה"ג אי נסוב כי אורחיהו אי אפוך ונסוב דלא מזי למינקט כולה מילתא צחד גברא וקאי מעיקרא אאשת שלישי ובתרי הכי קאי אאשת שני ואי"ת ואמאי לא נקט דליהוי קאי אתרווייהו כגון מזרי שני שנשא ישראלית ומזרית ראשונה דהשתא אש מהס ישראל גמור ואחד מזרי שני נסוב כי אורחיהו שמהין אסורות ליבמיהן אפוך ונסוב אסורות לבעליהן וי"ל דבן הישראלית ממזרי שני אין חשוד ישראל לענין קהל אלא חשיב קהל גרים ואי"ת אפי' ליתא לדרב דימי לימני ישראל שנשא שמי נשים מזרית ראשונה וישראלית והיו לו בנים משמהין דבן מזרית מזרי שני ובן ישראלית ישראל נסוב כי אורחיהו אסורות ליבמיהן אפוך ונסוב אסורות לבעליהן וכי"ת דלא תני הכי לפי שנישואי מזרית הוי באיסור והא קתני ממזר וחלל שנשאו באיסור א) ואומר ר"י דלא פריך אלא ממה ששייר דברים של חידוש דאם איתא לדרב דימי היה לו לכולל במשנתנו ולהכי כי משני שייר פלוג דכא פריך הא תנא ליה חייבי לאוין ואין זה חידוש ולבסוף מסיק דמ"מ שירא הוא והא דלא קאמר שייר גרושה וזנה ונתינה משום דלא חשיב להו שירא דכיון דתנא חללה הוא הדין גרושה חונה ונתינה הויא בכלל ממזרת דהכל ענין אחד ואי"ת ומאי מקשה לרב דימי לימא דלא תני הכי משום דבפלוגתא לא קמיירי דאיכא למ"ד קהל גרים מיקרי קהל ועוד דר' שמעון מתיר הנקבות מיד ויש לומר

דעדיפא משני ועוד דמתני' איירי בפלוגתא דקסבר קידושין תופסין בחייבי לאוין דקתני בחייבי לאוין אסורות לבעליהן ומותרות ליבמיהן משמע דשייך בהו ייבום אלמא תפסי בהו קידושין: **שייך פצוע דבא**. אפי' נפצע לאחר שנשאה לא מיתסרא בזהי ליבם שאין פלוג דכא ולא אמרינן במותר לה נאסרה כו' דלא שייך אלא כשנעשה בלשה שום מעשה דנאסרה בך לבעל כגון סוטה ומחזיר גרושתו דפ"ק (דף יא: ט.) : **ובקמשמע דין לאו השוה בבב'**. משום מותרות ליבמיהן אינטריך לאשמעינן בלאו השוה בכל דאי משום אסורות ליבמיהן כיון לאשמעינן בלאו שאין שוה בכל כל שכן בלאו השוה בכל:

אלא לאו ש"מ תנא ושייר. ואי"ת והא אלו קתני דהכי פריך בפ"ק דקידושין (דף טז: וסס) גבי ואלו שמעניקין להן וגבי אלו דברים שאין להם שיעור בשלהי פרקא (סס דף ט.) וארי' דהכא לא נקט אלו אלא לפרושי הא דקתני עניינים הרבה ברשא ים מותרות יש אסורות ולהכי לא שייך למפוך ועוד דבכל מקום ששונה שני עניינים אלו ואלו שיש ואלו שאין משייר אע"ג דתני אלו כי ההיא דאלו נערות שיש להן קנס (כתובות דף כט.) דשייר מזרי ואדומי ופסול כהונה וצנוצח מקדש (ובאים דף פד.) דתנן אלו שפסולן בקדש ולא חשיב יתניתו למעלה שנתן למטה כו' בחוץ בפנים בפנים בחוץ ופסח וחטאת ששחטן שלא לשמן דחשיב להו ברייתא (סס: ט.) :

יש מותרות פרק תשיעי יבמות

נישואין הראשונים. שנשאה אח שמת מפילין אותה לייבום ובתרי ההיא שעמא אזלינן ואי לאו אלמנה מאחר הואי שרינן לה לכ"ג יבמה: **והא פנא חלל שנשא כשרה**. ואסר לה לייבומי לאחר כשר: **דוקא אלמנה**. שנתחללה בציאתו ונאסרה לאחריו ההדיוט אבל בתולה חזיא לה להסייבם: **אם איסא להא דרב דימי**. אם הלכה כמותו: **מראשונה ומשנייה**. דהוה להו דור שלישי ודור שני: **נסיב כי אורחיהו**. שלישי נשא ישראלית ושני מזרית שנייה אסורות ליבמיהן דשלישי ישראל הוא ואסור בשנייה דמזרי ואדומי אחד זכרים ואחד נקבות אסורין עד דור שלישי ושני אסור בישראלית: **אי אפוך ונסוב**. שנשא שלישי שנייה ושני נשא ישראלית:

גיורת מותרת לשלישי דישאל הוא ולשני דקהל גרים לא איקרי קהל ולא קרינן שלישי יבא בקהל' ולא שני דזו לאו קהל הואי ואם נשא האחר גיורת ומת מותרת ליבמה ^(א) כבעלה: **אסורות לאלו ואלו איילוניים**. ישראלית אם שני נשא ישראלית והיא איילונית אסורה לו משום דישאלית היא וכשמת אסורה ליבמה משום אשר תלד' פרט לאיילוניות שאינה יולדת' **שייר פלוג דבא**. דהוה מזי למימני ביה כולו ^(א). פלוג דכא שנשא ישראלית אסורה לבעלה ומותרת ליבמה כשר. והכשר שנשא כשרה ויש לו אח פלוג דכא אסורה ליבמה ומותרת לבעלה. פלוג דכא שנשא ישראלית ויש לו אח פלוג דכא אסורה לבעלה וליבם. גיורת מותרת לזה ולזה: **הסא**. דחלל שנשא כשרה אינטריך ליה ובכנתה עסקינן ולאו משום אסורה ליבמה אלא משום מותרת לבעלה וקמשמע לן דלא הוזהרו כשרות וכהנות מלינשא לפסולין לחללין שומרתין בישראל ואע"פ שהכהן הוזהר בחללה כהנות לא הוזהרו בחללים: **מאי כשרה כשרה לכהנה**. דקיימא לן כהן כל זמן שמואל לישא בת כהן לא ישא בת ישראל דאמר בפסחים סעודת הרשות בת ישראל לכהן באלו עוברין (דף מט.) : **לא יקחו**. למה לי למכתב לא יקחו תרי זימני להזכיר האשה על ידי האיש קס"ד להזכיר כשרות שלא יקחו תרי זימני להזכיר האשה על ידי האיש קס"ד **אמר רבא כל היכא כו'**. והאי קרא לאו להזכיר כשרות אמי אלא ^(א) פסולות שלא לינשא לכשרים שכשם שהכהן מוזהר שלא ליקח זונה וחללה כך היא מוזהרת שלא משאנו: **וכל היכא דהוא לא מוזהר**. כגון חלל בכשרה: **עונשים**. לאו וכרת אבל עשה לא הו עונש הלכך מצוות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות אבל לא תעשה בין שהזמן גרמא בין שלא הזמן גרמא נשים חייבות: **לאו**. דכהונה אינו שוה בכל שאין נוהגין

בישראל הילכך אי לא אשמעי' לא יקחו הוה אזלי' לקולא ומיפטרו נשים: והרי

דאמר דאמר רב יהודה אמר רב וכן תנא דבי רבי ישמעאל ² איש או אשה כי יעשו מכל חטאות האדם ³ ההשוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה אי מההיא הוה אמינא לאו השוה בכל אבל לאו שאינו שוה בכל לא והרי

מסורת הש"ס

(א) לעיל עמ"ג (ב) סוכה נד. וסס נסמן, (ג) [לקמן פה.] קדושין עג. עו., (ד) רש"ל מ"ז, (ה) ב"ק טו. ממזרה ב: קדושין לה. פסחים מג. נדה מח: סוכה כז.; (ו) [דברים כג, (ז) [דברים כה, (ח) [לעיל כד., (ט) [ע' היטב מוס' סוטה ו. ד"ה אשת כהן, (י) [וע"ע מוס' כתובות טז. בסוף ד"ה ועל הכותות ומוס' זמחם פד. ד"ה הן ומוס' שבעות לג. ד"ה ואלו נאמרין ועוד שם בשבעות מד: ד"ה כל הנשבעין ועי' היטב מוס' שבת עה: ד"ה חסר אחת,]

»

תורה אור השלם

1. אשה ונה וחקלה לא יקחו ואשה גרושה מאישה לא יקחו כי קדש הוא לאלהיו:

ויקרא כא ז
2. דבר אל בני ישראל איש או אשה כי יעשו מקבל חטאת האדם למעל מעל בין ואשמה הנפש ההוא:

במדבר ה ו

»

גליון הש"ס

נב' כל היבא דהוא בזה. עי' מגילה דף יד ע"ב מור"ה בקולה ונגדריס בת"י דף ז ע"ב ד"ה חזרו לומר:

»

הגהות הב"ח

(א) נב' מלאכות ומשניה: (ב) רש"י ד"ה גיורת וכו' ליבמה כלבעלה: (ג) (א) ר"ה שייר וכו' טלח' כמו בן פלוג דכא: (ד) ר"ה אמר רבא וכו' אלא להודויר פסולות:

»

מוסף רש"י

לא הוזהרו כשרות. כהנות, להנשא לפסולין. לפסולי כהונה, גר חלל משותכר, שהכהנים הוזהרו על צנתיים וסס לא הוזהרו עליהם מלינשא אותן, אבל לפסולין שהאנשים הפסולים הוזהרו עליהן מלינשא אותן, כגון ממזרים או נתינים, אף הנשים הוזהרו עליהם, דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשים שבתורה (קדושין עג.). השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה. מכאן שהנשים חייבות על כל תעשה שבתורה שהרי עושנן מלקות (פסחים מג.).